

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6ECdo/255/2013
Identifikačné číslo spisu:	8304122478
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Daniela Švecová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:8304122478.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpenej Fridrich Pal'ko, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, v mene a na účet ktorej koná advokát doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., proti povinnému Y. S., bývajúcemu v Z., ul. G. XX, o vymożenie 418,24 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 15 Er 318/2004, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 10. januára 2013, sp. zn. 26 CoE 26/2012, a o odvolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 10. januára 2013, sp. zn. 26 CoE 26/2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh na prerušenie konania z a m i e t a .

Dovolanie oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 10. januára 2013, sp. zn. 26 CoE 26/2012 v jeho potvrdzujúcej časti o d m i e t a .

Konanie o odvolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 10. januára 2013, sp. zn. 26 CoE 26/2012 v časti týkajúcej sa zamietnutia návrhu na prerušenie konania, z a s t a v u j e .

Povinnému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Humenné poverením z 21. decembra 2004, č. 5702 004162* poveril súdnu exekútorku vykonaním exekúcie na vymożenie 12 600 Sk (418,24 Eur) s príslušenstvom v zmysle ustanovenia § 44 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) na základe exekučného titulu - notárskej zápisnice N 2235/2004, NZ 64902/2004, spísanej notárkou JUDr. Jarmilou Kováčovou v Bratislave dňa 13. augusta 2004.

Následne Okresný súd Humenné druhým výrokom uznesenia z 5. apríla 2012 č. k. 15 Er 318/2004-17 vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zastavil ju s poukazom na § 57 ods. 1 písm. g/, § 58 ods. 1 Exekučného poriadku, § 22 ods. 2, § 23, § 31, § 39 a 574 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Súd prvého stupňa opätovne preskúmal exekučný titul, ktorým je notárska zápisnica č. N 2235/2004, NZ 64902/2004 a dospel k záveru, že táto je absolútne neplatná v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka.

Prvostupňový súd vychádzal zo zistenia, že oprávnená a povinný uzavreli 2.2.2004 zmluvu o úvere č. 8310203, ktorej súčasťou bolo aj splnomocnenie, ktorým dal povinný advokátovi Mgr. Tomášovi Kušnírovi okrem iného oprávnenie na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu, t. j. aby v jej mene uznal jej záväzok z úveru tak, aby sa notárska zápisnica stala vykonateľným titulom pre súdny výkon rozhodnutia resp. pre exekúciu na celý jej majetok do výšky vzniknutej pohľadávky a jej príslušenstva. Toto splnomocnenie považoval za neplatné z dôvodu rozporu záujmov zástupcu a zastúpeného a na obmedzenie zmluvnej voľnosti povinného pri voľbe splnomocneného zástupcu, ktorého meno bolo priamo zakomponované do predtlaču už vopred pripravenej zmluvy o úvere. Pokiaľ v čase uzavretia zmluvy a vzniku plnomocenstva neexistoval dlh a nebola známa ani jeho výška nemohol povinný realizovať svoje právo a uznať dlh alebo nie a taktiež nemohol splnomocniť na takéto úkony ďalšiu osobu. Pokiaľ teda nebolo plnomocnenstvo na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu platne udelené, exekúcia vykonávaná na jeho podklade je neprípustná, čo je dôvodom na zastavenie exekučného konania kedykoľvek v jeho priebehu.

Na odvolanie oprávnenej proti tomuto výroku Krajský súd v Prešove, ako súd odvolací, uznesením z 10. januára 2013, sp. zn. 26 CoE 26/2012 uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods. 1, ods. 2 O. s. p.) a zamietol návrh na prerušenie konanie podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p., ktorý podala oprávnená v priebehu odvolacieho konania. V zhode s exekučným súdom konštatoval, že pri zastupovaní pôvodného povinného pri spisovaní notárskej zápisnice došlo k zjavnému porušeniu zákona, pretože za povinnú osobu uznala záväzok osoba, ktorej záujmy sú v rozpore so záujmami zastupovaného. Na tento zjavný záver postačuje už len skutočnosť, že splnomocnenca predformulovala oprávnená v Obchodných podmienkach úverovej zmluvy. Na podporu svojich dôvodov sa odvolal na judikatúru Ústavného súdu SR i Najvyššieho súdu SR. Odvolací súd tiež nedospel k záveru, že by v prejednávanej veci existovala potreba obrátiť sa s predbežnou otázkou výkladu únieového práva na Súdny dvor EÚ, preto návrh oprávnenej na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. zamietol.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podala oprávnená dovolanie. Navrhla, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Taktiež navrhla, aby dovolací súd konanie prerušil podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a Súdnemu dvoru Európskej únie na základe čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predložil prejudiciálne otázky, ktoré bližšie v dovolaní špecifikovala. Podané dovolanie odôvodnila ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. a § 237 písm. a/ O. s. p., že súd rozhodol nad rámec zverenej právomoci, ustanovením § 237 písm. d/ O. s. p., že v tejto veci sa už právoplatne rozhodlo, ustanovením § 237 písm. f/ O. s. p., že jej súdy svojím postupom odňali možnosť konať pred súdom, keď nevytýčili pojednávanie, hoci tak boli povinné urobiť (§ 57 ods. 5 EP, § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p.), ustanovením § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, najmä súd nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonával náležité dokazovanie, a ustanovením § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Svoju argumentáciu podrobne a rozsiahlo v dovolaní rozvinula. Poukázala na uznesenie Ústavného súdu SR zo 14. marca 2012, sp. zn. I. ÚS 120/2012-12 v súvislosti s argumentáciou oprávnenej týkajúcou sa porušenia povinnosti súdu prvého stupňa skúmať notársku zápisnicu z pohľadu hmotného práva. Z odôvodnenia uvedeného uznesenia vyplýva, že v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vydaniu poverenia predchádza preskúmanie exekučného titulu exekučným súdom ako aj žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a návrhu na vykonanie exekúcie. Podstatou tohto preskúmavania je preverenie materiálnej a formálnej stránky vykonateľnosti exekučného titulu. V prípade notárskej zápisnice formálna stránka spočíva v dodržaní formy notárskej zápisnice, tak ako je upravená v ust. § 47 Notárskeho poriadku. Materiálna stránka je priamo predpísaná v § 41 ods. 2 Exekučného poriadku, ktorými sú vyznačené oprávnenej a povinnej osoby, právny dôvod, predmet a čas plnenia a súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou. V uvedenom prípade Ústavný súd SR uviedol, že notárska zápisnica obsahovala všetky náležitosti uvedené v spomenutých ustanoveniach, vrátane výslovného súhlasu povinnej osoby s vykonateľnosťou. Žiadne ďalšie podmienky formálnej ani materiálnej vykonateľnosti notárskej zápisnice z Exekučného poriadku nemožno vyvodiť. Ďalej z toho uznesenia vyplýva, že exekučný súd nepreskúmaval právny vzťah účastníkov z hľadiska hmotného práva, pretože je to nad rámec preskúmavania formálnej a materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu. Súdom by bol povinný vykonať takéto preskúmanie len vtedy, ak by to bolo v zákone výslovne uvedené. Poukázal na zákon č. 384/2008 Z. z., ktorým bol novelizovaný Exekučný poriadok, ktorý bol doplnený

o nové ust. § 41 ods. 3. Na notárske zápisnice vyhotovené pred 15. októbrom 2008 sa tento zákon, resp. novelizované ustanovenie nevzťahuje. Zdôraznil, že ustanovenie Zmluvy o úvere, ktorým dlžník splnomocnil tretiu osobu na spísanie notárskej zápisnice, aby v jeho mene uznala dlh do výšky vzniknutej pohľadávky a príslušenstva, nemôže byť neprijateľnou podmienkou ani na základe § 53 ods.1 Občianskeho zákonníka ani ust. § 23a ods. 2 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa. Povinný na seba neprevzal žiadne nové povinnosti, či záväzky, oprávnenej nevznikli žiadne nové práva či výhody. Udelením plnomocenstva povinný dobrovoľne preniesol na tretiu osobu oprávnenie uznať dlh vo forme notárskej zápisnice ako exekučného titulu. Táto tretia osoba nie je oprávnená, a preto toto plnomocenstvo nemohlo spôsobiť pre oprávnenú nepomernú výhodu. Navyše, povinný mohol plnomocenstvo v zmysle § 33b ods. 1 písm. b/ Občianskeho zákonníka kedykoľvek odvolať. Podľa dovolateľky, exekučný súd by mal vo svojom rozhodnutí uviesť, na základe čoho zistil značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán a pod akú neprijateľnú podmienku ju subsumuje podľa § 53 ods. 4 písm. a/ až r/ Občianskeho zákonníka. Dovolateľka vytýkala odvolaciemu súdu, že vec nesprávne právne posúdil z hľadiska právnej kvalifikácie neprijateľnej zmluvnej podmienky, z hľadiska ustanovení právnych predpisov EÚ a z hľadiska rozhodnutí súdneho dvora EÚ. Nevysporiadal sa s výkladovými pravidlami uvedenými v smernici Rady 93/13/EHS a nezdôvodnil prečo považuje za neprijateľnú podmienku splnomocnenie (jednostranný právny úkon), ktorým dlžník dobrovoľne splnomocnil fyzickú osobu na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu. Podľa dovolateľky exekučný súd vo svojom rozhodnutí neuviedol, na základe čoho zistil značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Predmetné splnomocnenie sa v zozname nekalých podmienok uvedených v prílohe článku 3 ods. 3 Smernice Rady 93/13/EHS výslovne nenachádza. Podľa názoru dovolateľky je v danom prípade nutné požiadať Súdny dvor Európskej únie o výklad pojmu „nekalá zmluvná podmienka“. Poukázala aj na nález Ústavného súdu SR z 12. apríla 2012, sp. zn.: IV. ÚS 95/2010-80. Uviedla, že Súdnemu dvoru Európskej únie by mala byť daná príležitosť komplexne posúdiť exekučné konanie týkajúce sa záväzkových vzťahov v rámci spotrebiteľských zmlúv tak, aby účastníkov konania zbavilo právnej neistoty vyplývajúcej z doterajšieho únieového práva a následnej aplikácii vnútroštátnymi súdmi Slovenskej republiky.

Proti tomu istému (vyššie označenému) uzneseniu odvolacieho súdu podala oprávnená aj odvolanie v časti, ktorou odvolací súd zamietol jej návrh na prerušenie konania v zmysle ustanovenia § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a článku 267 Zmluvy o fungovaní EÚ. Navrhla, aby odvolací súd napadnuté uznesenie (v označenom rozsahu) zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie. Dôvodila predovšetkým tým, že súd jej svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia (§ 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p.), keď súd nesprávne interpretoval a aplikoval ustanovenia § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a článok 267 Zmluvy o fungovaní EÚ v spojení s ustanovením § 36 ods. 5 Exekučného poriadku. Zdôraznila tiež, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok odôvodnenia, a že v ňom bola nesprávne poučená o nemožnosti napadnúť odvolaním výrok o zamietnutí návrhu na prerušenie konania. Za týchto okolností je napadnuté rozhodnutie svojvoľné, arbitrárne, porušujúce jej ústavné právo vyplývajúce z článku 6 ods. 1 Ústavy SR, ako aj z článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Povinný, súdna exekútorka, ani vedľajší účastník sa k dovolaniu oprávnenej nevyjadrili.

Najvyšší súd SR predovšetkým nezistil splnenie podmienok pre odloženie vykonateľnosti (dovoláním) napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 243 O. s. p. V rámci následného skúmania dôvodnosti návrhu oprávnenej na prerušenie konania dospel k záveru, že v predmetnej veci nie je daný ani dôvod na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s ustanovením § 243c O. s. p.

V tejto súvislosti treba uviesť, že konanie pred súdnym dvorom o predbežnej otázke má povahu osobitného nesporného a medzitýmneho konania, v ktorom súdny dvor má právomoc vydať rozhodnutie o výklade zakladajúcich zmlúv Európskej únie, o platnosti a výklade aktov inštitúcií, orgánov, úradov alebo agentúr Európskej únie, výklade štatútov orgánov zriadených aktom Rady Európskeho spoločenstva. Toto konanie je inštitútom pôsobiacim v záujme integrácie a zachovania jednoty európskeho práva, pretože súdny dvor v ňom vydáva rozhodnutia o určitých čiastkových otázkach výkladu a platnosti komunitárneho práva, ktoré je potrebné pre rozhodnutie vnútroštátneho súdu vo veci samej.

Ustanovenie § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ukladá súdu povinnosť prerušiť konanie len vtedy, ak dospel k záveru (rozhodol), že požiada súdny dvor o rozhodnutie o predbežnej otázke, lebo je potrebné podať

výklad komunitárneho práva, ktorý je rozhodujúci pre riešenie danej veci. Vnútroštátny súd nie je povinný vyhovieť každému návrhu účastníka konania na prerušenie konania a postúpenie návrhu súdnemu dvoru na vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke. Túto povinnosť nemá ani vtedy, keď prípadne v určitej veci aplikuje ustanovenie zákona platného v Slovenskej republike, do ktorého bol prenesený obsah právnych noriem Európskej únie. Zmyslom riešenia predbežnej otázky je zabezpečiť jednotný výklad komunitárneho práva, teda nie rozhodnúť určitý spor, ktorý nemá žiadnu komunitárnu relevanciu a je vo výlučnej kompetencii súdu členskej krajiny. Ak súd pri priebežnom posudzovaní veci nedospeje k záveru o potrebe výkladu komunitárneho práva a návrhu účastníka na prerušenie konania v zmysle § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. nevyhoví, prejednanie a rozhodnutie veci sudcom vnútroštátneho súdu nezakladá (v takom prípade) procesné vady konania ani v zmysle § 237 písm. f/, ani v zmysle písm. g/ O. s. p.

Výriešenie právnych otázok nastolených dovolateľkou v tomto konaní patrí do výlučnej právomoci vnútroštátneho súdu bez potreby prejudiciálneho rozhodnutia súdneho dvora. Zo spisu vyplýva, že sudy nižších stupňov neinterpretovali právne normy komunitárneho práva, ktorých výkladu sa dovolateľka domáhala. Postup odvolacieho súdu, ktorý neprerušil konanie v zmysle § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a nepredložil na posúdenie súdnemu dvoru prejudiciálne otázky predložené oprávnenou, nebol preto v rozpore so zákonom. Aj podľa názoru najvyššieho súdu, zhodného s názorom odvolacieho súdu, nebola otázka výkladu komunitárneho práva pre riešenie daného prípadu rozhodujúca.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 O. s. p., skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno dovolaním napadnúť a dospel k záveru, že dovolanie v predmetnej veci nie je prípustné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Keďže v prejednávaní veci dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, jeho prípustnosť bolo treba posudzovať podľa ustanovenia § 239 O. s. p.

Uznesenie odvolacieho súdu v predmetnej veci však nemožno podriaďiť pod žiaden dôvod prípustnosti vyplývajúci z ustanovenia § 239 O. s. p., lebo odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa nezmenil, ale ho potvrdil a nerozhodoval ani vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) na zaujatie stanoviska. Rovnako odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom uznesení prípustnosť dovolania nevyslovil a nejde o potvrdzujúce uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, ani o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 1 písm. a/, písm. b/ O. s. p., ods. 2 písm. a/, písm. b/, písm. c/ O. s. p.). Dovolanie oprávnenej preto podľa ustanovenia § 239 ods. 1 a ods. 2 O. s. p. nie je prípustné.

Prípustnosť dovolania oprávnenej by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O. s. p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O. s. p. ale nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Oprávnená procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/, e/ a g/ O. s. p. netvrdila a ich existenciu nezistil ani dovolací súd. Dovolanie teda v zmysle týchto ustanovení nie je prípustné.

Nedostatok právomoci súdu (§ 7 a § 8 O. s. p.) ako neodstrániteľný nedostatok podmienky konania

vždy vedie k zastaveniu konania, resp. aj k postúpeniu veci inému orgánu. Ide súčasne aj o vadu konania podľa § 237 písm. a/ O. s. p., ktorú však dovolateľka v predmetnej veci nevyvodzovala z toho, že súdy vôbec nemali právomoc konať a rozhodovať. Ich právomoc v exekučnom konaní nepopierala. Namietala, že súdy v danom prípade v rozpore so zákonom po vecnej stránke preskúmavali notársku zápisnicu, ktorá je v danom prípade exekučným titulom. Výslovila názor, podľa ktorého exekučný súd nedisponuje právomocou rušiť či meniť obsah notárskej zápisnice, ktorá je exekučným titulom. Vychádzajúc z obsahu jej podania (§ 41 ods. 2 O. s. p.) namietala nesprávnu aplikáciu a výklad Exekučného poriadku, resp. namietala nesprávne právne posúdenie veci. V tejto súvislosti ale treba uviesť, že napadnuté rozhodnutie bolo vydané v exekučnom konaní, v ktorom rozhodovanie súdov vyplýva jednoznačne priamo zo zákona, napr. z ustanovenia § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku. Za týchto okolností námietka dovolateľky o existencii vady podľa § 237 písm. a/ O. s. p. nie je dôvodná, lebo súdy rozhodovali vo veci, ktorá patrí do ich právomoci.

Pokiaľ ide o (dovolateľkou namietanú) existenciu prekážky rei iudicatae (§ 237 písm. d/ O. s. p.) treba uviesť, že táto patrí k procesným podmienkam a jej existencia (zistenie) v každom štádiu konania vedie k zastaveniu konania. Nastáva vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec, pričom o tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petítom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený (t. j. ak vyplýva z rovnakého skutku). Pre posúdenie, či je daná táto prekážka nie je významné, ako súd po právnej stránke posúdil skutkový dej, ktorý bol predmetom pôvodného konania; je daná aj vtedy, ak určitý skutkový dej (skutok) bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený inak, nesprávne či neúplne. Z hľadiska totožnosti účastníkov, nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie. Konanie sa týka tých istých osôb aj v prípade, ak v novom konaní vystupujú právni nástupcovia pôvodných účastníkov konania, či už z dôvodu univerzálnej alebo singulárnej sukcesie.

Z obsahu spisu vyplýva, že konaniu vo veci exekúcie oprávnenej Pohotovosti, s. r. o. so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, proti povinnému Y. S., bývajúcemu v Z., G. XX, o vymoženie 418,24 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Humenné, pod sp. zn. 15 Er 318/2004, na základe notárskej zápisnice uloženej v Zbierke listín pod číslom N 2235/2004, NZ 64902/2003 (vyhotovenej JUDr. Jarmilou Kováčovou) 13. augusta 2004 nepredchádzalo žiadne iné konanie na súde a vo veci nebolo predtým rozhodnuté. Vzhľadom na uvedené, dovolateľkou vytýkaná vyššie uvedená vada podľa § 237 písm. d/ O. s. p. konanie nezaťažila.

O odňatie možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.) ako o dôvode zakladajúcom prípustnosť dovolania ide v prípade nesprávneho postupu súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým (postupom) sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania, ktoré mu priznáva platná právna úprava za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Dovolateľka konkrétne namietala porušenie jej práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Naplnenie tejto vady vyvodzovala z toho, že súd porušil princíp legality, dispozičnú zásadu začatia konania, rovnosť účastníkov konania a právo na spravodlivý súdny proces. Bola porušená zásada „rovnosti zbraní“, zásady kontradiktórnosti súdneho konania a práva na rozhodovanie podľa relevantnej právnej normy. Namietala, že nebola oboznámená s obsahom argumentov a nemala možnosť reagovať na akékoľvek tvrdenia, argumenty a dôkazy, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie exekučného súdu, pritom dané rozhodnutie výrazným spôsobom ovplyvnilo jeho právne postavenie.

K odňatiu možnosti oprávnenej pred súdom konať a k porušeniu práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd malo dôjsť tým, že súd prvého stupňa exekučné konanie zastavil, hoci pre takéto rozhodnutie neboli splnené zákonom stanovené podmienky. Exekučný súd nesprávne vyhlásil exekúciu za neprípustnú, a zároveň ju zastavil; v dôsledku toho jej nebolo umožnené uplatňovať práva z notárskej zápisnice ako exekučného titulu v exekučnom konaní.

V tejto súvislosti dovolací súd dospel k záveru, že v predmetnej veci odvolací súd i exekučný súd správne posúdili splnenie podmienok pre zastavenie exekučného konania (po predchádzajúcom vydaní poverenia na vykonanie exekúcie). V súlade s ustanovením § 44 ods. 2 Exekučného poriadku preskúmavali

exekučný titul z hľadiska jeho formálnej ako aj jeho materiálnej vykonateľnosti. Táto prieskumná činnosť jednoznačne vyplýva zo zodpovednosť exekučného súdu už za vydanie poverenia na vykonanie exekúcie. Pokiaľ materiálnu nevykonateľnosť zistil až po vydaní poverenia na vykonanie exekúcie, bolo to dôvodom na zastavenie exekúcie v zmysle ustanovenia § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku, teda preto, že je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu (potom, čo bola vyhlásená za neprípustnú) nemožno vykonať. Povinnosť exekučného súdu vyplývajúca z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku totiž nezaniká vydaním poverenia na vykonanie exekúcie, ale naopak trvá aj počas exekučného konania.

S dôvodmi, pre ktoré súdy považovali exekučný titul v predmetnej veci (vyššie uvedenú notársku zápisnicu) za nespôsobilý (pre neplatnosť plnomocenstva povinného, ktoré je v rozpore so zákonom) sa dovolací súd v celom rozsahu stotožňuje a v podrobnostiach poukazuje na závery uvedené v odôvodnení odvolacieho súdu a súdu prvého stupňa. Exekučný súd teda pri preskúmvaní notárskej zápisnice nešiel nad rámec ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, takže námietka vznesená dovolateľkou ani z tohto hľadiska nie je dôvodná.

V súvislosti s porušením práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd treba ešte uviesť, že obsah práva na spravodlivý súdny proces v zmysle uvedených článkov nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces však nepatrí súčasne aj právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04) a rovnako neznamena ani to, aby účastník konania bol pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Do obsahu tohto práva nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Ani ďalšia námietka dovolateľky týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutia odvolacieho súdu nie je dôvodná. To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry EŠLP. Judikatúra tohto súdu ale nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Rovnako treba poukázať aj na judikatúru Ústavného súdu SR (napr. nález III. ÚS 119/03-30, IV. ÚS 115/03).

Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v ustanovení § 157 ods. 2 O. s. p., v spojení s ustanovením § 167 ods. 2 O. s. p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O. s. p.). Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a že aj odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O. s. p., v spojení s § 167 ods. 2 O. s. p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv oprávnenej.

Oprávnená v dovolaní tiež namietala, že súdy vykonali dokazovanie listinnými dôkazmi bez nariadenia pojednávania a bez jej účasti. Rovnako im vytýka, že v súvislosti s tým jej znemožnili vyjadriť sa k vykonaným dôkazom.

Po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie súd preskúmava žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul z hľadiska ich súladu so zákonom. Pritom medziiným skúma, či je exekučný titul formálne a materiálne vykonateľný. Exekučný súd v tomto štádiu (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku) vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu, nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu

osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O. s. p.) - postačujúce je totiž, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu, vrátane do neho založených listín. Vzhľadom na to sa oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie, či daný exekučný titul je formálne a materiálne vykonateľný, nemusí vykonávať na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného.

Pokiaľ pre záver o tom, či určité rozhodnutie je alebo nie je vykonateľný exekučný titul môže dospieť exekučný súd pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku aj len na základe údajov vyplývajúcich zo spisu, obdobne, teda aj bez nariadenia pojednávania, vykonania dokazovania a osobnej účasti oprávneného, môže dospieť k tomuto záveru aj v neskorších štádiách exekučného konania.

Súdy nemali povinnosť nariadiť pojednávanie ani podľa § 57 ods. 5 Exekučného poriadku, nakoľko toto ustanovenie, ukladajúce povinnosť nariadiť pojednávanie iba v prípadoch zastavenia exekúcie v zmysle § 57 ods. 1 písm. g/ a k/, bolo účinné od 9. augusta 2012 do 31. decembra 2012. Ako vyplýva z rozhodnutia exekučného súdu, tento exekúciu zastavil 5. apríla 2012, t. j. ešte pred nadobudnutím účinnosti uvedeného ustanovenia.

K odňatiu možnosti oprávnenej konať pred súdom nedošlo ani údajným porušením zásady kontradiktórnosti ako základnej súčasti práva na spravodlivý proces. Táto zásada znamená, že obom stranám konania musí byť daná možnosť zoznámiť sa so stanoviskami a dôkazmi predloženými súdu s cieľom ovplyvniť jeho rozhodnutie - či už protistranou alebo na konaní nezúčastneným subjektom, od ktorého si prípadne súd takéto vyjadrenie alebo dôkaz mohol vyžiadať - a vyjadriť sa k nim (porovnaj Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M. Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. 1. Vydání. Praha : C. H. Beck, 2012, s. 740). Podľa Slovníka súčasného slovenského jazyka vydaného Vědou, vydavateľstvom Slovenskej akadémie vied, Bratislava 2011 (2. Zv.), kontradiktórnosť je prenos dôkazného bremena zo súdu na účastníkov sporu, resp. rokovací spôsob súdneho procesu. Právo na konradiktórny proces nemá absolútny charakter a jeho rozsah sa môže líšiť najmä v závislosti na zvláštnostiach daného konania. Nebráni súdu, aby od tohto pravidla v záujme procesnej ekonomie upustil, ak je zrejmé, že nezoznámenie účastníka konania napr. so stanoviskom iných účastníkov nemôže mať akýkoľvek vplyv na výsledok konania pred nimi.

Ak za porušenie zásady konradiktórnosti by mal byť považovaný aj procesný postup exekučného súdu spočívajúci v tom, že neoboznámil tohto účastníka exekučného konania so svojím stanoviskom o neplatnosti splnomocnenia obsiahnutého v tejto zmluve, potom podľa názoru dovolacieho súdu, (za situácie, že platné právo pripúšťa proti rozhodnutiu exekučného súdu o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, resp. proti rozhodnutiu o zastavení exekúcie odvolanie) treba tento nedostatok považovať za zhojený možnosťou oprávnenej vyjadriť svoje námietky ku skutkovým zisteniam exekučného súdu vyvođeným z ňou predloženého listinného dôkazu a k právnym záverom z toho vyplývajúcim v podanom odvolaní (porovnaj aj stanovisko pléna Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PLz. ÚS 1/2014 zo 7. mája 2014). Iný názor, vychádzajúci z nemožnosti zhojenia uvedeného nedostatku inak než zrušením rozhodnutí odvolacieho a exekučného súdu a vrátením veci na opätovné rozhodnutie, by odporoval zásade efektivity konania, pretože zrušenie rozhodnutí by zbytočne zvyšovalo náklady účastníkov konania ako aj náklady na výkon súdnictva, a tým by bolo aj v rozpore s jedným zo základných princípov právneho štátu, ktorým je princíp racionality.

V preskúmvanej veci oprávnená možnosť podať odvolanie proti uzneseniu exekučného súdu o zastavení exekúcie aj využila a v podanom oprávnom prostriedku vyjadrila, okrem iného, aj svoj nesúhlas s právnymi závermi exekučného súdu.

Za týchto okolností nemožno vyvodiť záver, že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p.

V súvislosti s námietkou dovolateľky, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci treba uviesť, že táto vada je relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), avšak (na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p.) nezakladá (súčasne) aj prípustnosť dovolania. To isté platí aj o nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.); treba pod ním rozumieť činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil

nesprávne právne závery.

Aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľky boli opodstatnené, mohli by mať za následok nanajvýš vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia, ale nezakladali by súčasne prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné, ale o taký prípad v danej veci nejde.

Keďže prípustnosť dovolania oprávnenej nemožno vyvodiť z ustanovení § 239 O. s. p. a neboli zistené ani vady konania v zmysle § 237 O. s. p., Najvyšší súd Slovenskej republiky jej dovolanie odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný.

V dovolacom konaní úspešnému povinnému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p., § 142 ods. 1 O. s. p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky mu však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že v dovolacom konaní jej žiadne trovy nevznikli.

V súvislosti s odvolaním, ktoré oprávnená podala proti tej časti rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým tento súd jej návrh na prerušenie konania zamietol, Najvyšší súd Slovenskej republiky skúmal predovšetkým podmienky, za ktorých môže konať (§ 103 O. s. p.) a dospel k záveru, že v predmetnej veci ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť.

I keď Občiansky súdny poriadok výslovne nevypočítava procesné podmienky konania, možno z neho vyvodiť, že procesné podmienky sú také vlastnosti súdu a účastníkov konania, ktoré musia byť splnené na to, aby sa dosiahol cieľ občianskeho súdneho konania vyplývajúci zo základných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (v prvej hlave prvej časti). Na strane súdu k podmienkam konania patria tie, ktoré vymedzujú jeho práva a povinnosti ako orgánu štátu konať a vydať rozhodnutie. Takouto podmienkou je nepochybne aj funkčná príslušnosť, z úpravy ktorej vyplýva, ktorý súd je príslušný konať a rozhodovať o veci v inštančnom postupe. Chýbajúca funkčná príslušnosť na prejednanie určitej veci predstavuje neodstrániteľný nedostatok podmienky konania.

V prejednávanej veci odvolanie oprávnenej smeruje proti uzneseniu, ktorým krajský súd v odvolacom konaní nevyhovel návrhu oprávnenej na prerušenie konania.

Podľa § 201 O. s. p. účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje. Ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkom a vedľajším účastníkom, môže podať odvolanie aj vedľajší účastník.

Podľa § 10 ods. 1 O. s. p. krajské súdy rozhodujú o odvolaniach proti rozhodnutiam okresných súdov.

Podľa § 10 ods. 2 O. s. p. o odvolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov prvého stupňa rozhoduje Najvyšší súd Slovenskej republiky.

Citované zákonné ustanovenia upravujú funkčnú príslušnosť Najvyššieho súdu SR tak, že tento súd je príslušný rozhodovať o odvolaniach vtedy, ak odvolanie smeruje proti rozhodnutiu krajského súdu ako súdu prvého stupňa. Spôsobilým predmetom odvolacieho konania sú teda len rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Rozhodnutie krajského súdu o nevyhovení návrhu oprávnenej na prerušenie konania vydané v priebehu odvolacieho konania, nie je rozhodnutím krajského súdu ako súdu prvého stupňa, ale jedná sa o rozhodnutie odvolacieho súdu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné. Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 211 ods. 1 výslovne predpokladá rozhodovanie odvolacieho súdu napr. aj o návrhoch podľa § 138 ods. 1 vrátane tých, o ktorých nerozhodol súd prvého stupňa. Odvolací súd sa pri takomto rozhodovaní nestáva súdom prvého stupňa, ale zostáva odvolacím súdom. Napadnuté uznesenie krajského súdu ako odvolacieho súdu teda neobsahuje (neuvádza) chybné poučenie o neprípustnosti odvolania proti tomuto rozhodnutiu.

Oprávnená napadla predmetné uznesenie krajského súdu odvolaním, avšak funkčná príslušnosť Najvyššieho súdu SR na rozhodovanie o tomto opravnom prostriedku nie je daná z dôvodu, že napadnuté rozhodnutie nebolo vydané krajským súdom ako súdom prvého stupňa, ale ako súdom odvolacím.

Podľa § 103 O. s. p. kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania). Podľa § 104 ods. 1 O. s. p. ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

Kedže na prejednanie odvolania podaného oprávnenou proti uzneseniu odvolacieho súdu nie je daná funkčná príslušnosť Najvyššieho súdu SR, ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť. V súlade s posledne citovaným ustanovením bolo preto potrebné konanie o tomto opravnom prostriedku zastaviť bez toho, aby mohla byť preskúmaná vecná správnosť napadnutého rozhodnutia. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 146 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p., keď odvolacie konanie bolo zastavené. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.